

[Klementinum](#) [1]

Autor:

- [BUŘILOVÁ, Marcela](#) [2]

Číslo:

- [2020, ročník 29, číslo 1](#) [3]

Rubrika:

- [Recenze](#) [4]

Klíčová slova:

- [Klementinum](#) [5], [publikace](#) [6]

Oulíková, Petra. *Klementinum*. 1. vyd. Praha: Národní knihovna ČR, 2019. 277 s. ISBN 978-80-7050-710-0.

Vydavatelskou péčí Národní knihovny ČR se veřejnosti dostává do rukou mimořádně pěkně zpracovaná monografie o Klementinu – dnešním sídlu vydavatelské instituce.

Autorka Petra Oulíková, historička umění, archivářka a vysokoškolská pedagožka, se ve svých pracích zaměřuje na barokní umění v Čechách a v Evropě. Věnuje se činnosti jezuitského řádu, jeho náboženskému a také pedagogickému působení a specializuje se na kulturní činnost řádu – jeho přínos v oblasti architektury a výtvarného umění.

Cílem monografie je přiblížit složitý stavební vývoj areálu Klementina, jeho vnitřní zařízení a výzdobu a funkčnost jednotlivých sekcí stavebního komplexu.

V jednotlivých kapitolách se autorka zabývá postupně přípravou a jednotlivými etapami stavby komplexu, jeho architektonickým řešením, výtvarnou výzdobou, popisuje knihovni sál a sakrální stavby v rámci Klementina.

Nejrozsáhlejší kapitola je úvodní, která mapuje historii celého areálu. Dozvíme se, co předcházelo stavebnímu úsilí jezuitů, jaké byly nároky představených jezuitského řádu na nově budovanou kolej, kdo z významných českých a evropských stavitelů se podílel na projektu a realizaci stavby. Detailně je popsán účel jednotlivých částí a vnitřní uspořádání stavebního komplexu. Vše je doplněno plány realizovaných i nerealizovaných návrhů a fotografiemi současného stavu.

V dalších kapitolách je podrobně popsána vnitřní výzdoba. Jsou to především obrazové cykly v chodbách koleje, které se věnují životu a poslání zakladatele jezuitského řádu Ignáce z Loyoly a významného jezuitského misionáře Františka Xaverského. Vysvětleny jsou jednotlivé příběhy a s nimi související symboly, které pro současníky byly srozumitelné, ale dnešnímu návštěvníkovi již souvislosti unikají. Kromě těchto nástěnných maleb jsou podrobně pospány i další obrazové cykly – olejomalby, které se věnují dalším jezuitským světcům a jejich úloze v působení řádu.

Samostatně je pojednáno o cyklu slunečních hodin v areálu Klementina. Autorka srozumitelně vysvětluje technický a astronomický princip slunečních hodin, popisuje vyobrazení na hodinách a jejich doprovodný latinský text přibližuje současnému čtenáři.

Mimořádná pozornost je věnována Zrcadlové kapli – skvostu sakrální části Klementina. Popsán je stavební koncept kaple a fresky, vycházející z mariánského kultu, který byl součástí jezuitské spirituality. Dále autorka vysvětluje princip použití zrcadel v prostoru a jejich působení na návštěvníky.

Stejně podrobně je popsán hlavní knihovní sál koleje. Autorka hodnotí architektonické uspořádání, věnuje se nástrojným freskám, ikonografií jezuitských světců, ale i vybavení sálu regály a uspořádání knihovního fondu.

A konečně v samostatné části jsou přiblíženy velké sakrální stavby, které jsou součástí klementinského areálu, i když dnes nejsou součástí Národní knihovny ČR – kostel Nejsvětějšího Salvátora, kostel sv. Klimenta a Vlašská kaple.

Knihu doprovází bohatá fotografická dokumentace stavebních objektů a uměleckých děl, jež se v areálu Klementina nacházejí. Rovněž další zařazené přílohy umožňují porozumět složitému vývoji a historickým souvislostem pro dnešního člověka ne vždy pochopitelným. Najdeme tu soupis stavebních plánů, které se dochovaly v různých evropských a českých archivech, dále registář smluv s umělci a řemeslníky pro jednotlivé objekty a seznam vyobrazení. Uveden je samozřejmě obsáhlý soupis pramenů a literatury. Monografie je doplněna anglickým resumé a jmenným rejstříkem.

V neposlední řadě je třeba zmínit způsob výkladu a jazyk, který autorka používá. Knihu prostupuje vytříbený styl, text je čtivý, odborné termíny a latinské citáty jsou vysvětleny, takže i čtenář nepříliš znalý historie, náboženství a latiny sdělenému porozumí. Veřejnosti se tak dostává do rukou monografie, která je výsostně odborná a zároveň srozumitelná. Je přínosem pro každého, kdo se zajímá o barokní umění a působení jezuitů v Čechách.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-1/klementinum>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-1/klementinum>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/burilova-marcela>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-1>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/recenze>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/klementinum>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/publikace>